

GRÅ EMINENCER ELLER GULE KANARIEFUGLE

Indledningsvis vil jeg udtale min kompliment til Ole Rossel, som har tegnet den gule "Kanarieflugl" med halenummeret 315 i FHT-3/2013. Jeg er næsten ikke i stand til at se forskel på den og de T-6G, Texan, som blev fløjet på mange af de baser, hvor danske kadetter var i "Basic Training" i USA.

Imidlertid må jeg skuffe forfatteren med, at der aldrig har optrådt en sådan "fejlfarvet Harvard" i de danske flyverstyrker. I stedet vil jeg ikke undlade at henlede opmærksomheden på mit bogværk "De danske militære flyverstyrkers udvikling 1945-1947", hvor jeg på side 299 - 303 omtaler modtagelsen og hjemflyvningen af de første fem Harvards. Som det vil fremgå af vedlagte illustration, kom formationen med OK Erik Rasmussen som fører den 17. december 1946 til at se således ud.

Harvarden med skrognummeret FT. 114 er nr. fem i "wingman-positionen" i "Yellow Section". Samtidig fremgår det på p. 300, at de øvrige fire fly allerede var modtaget den 5. december 1946.

Som det ligeledes fremgår, opstod der problemer med at fremskaffe det femte fly, og daværende flyverløjtnant I (R) K. Rønhof har i den officielle journal forklaret sagen på den måde, at der var forekommet et mixup som gjorde, at de danske fly ikke var blevet afleveret fra depotet på R.A.F. Station Polebrook til klargøring på R.A.F. Hullavington.

Samtidig anføres det, at maskinofficiant J.W. Elberling ankom til Pershore fra R.A.F. Hullavington "... med en hollænder, der fløj en Harvard op til Pershore" en af dagene op til den 10. december.

Man kunne derfor forsigtigt antage, at den femte Harvard har været et bytteobjekt, med Hollænderne, som OK Erik Rasmussen har fået gennemført "on location".

Hvor om alting er - de hollandske

Harvard'er var grå, hvilket det medfølgende billede kopieret fra publikationen "Vlucht door de tijd - 75 JAAR NEDERLANDSE LUCHTMACHT", også viser. Her er på side 135 opmarcheret fem Harvard'er, som til forveksling ligner den Harvard, (F.T. 114) som i FHT 3/2013 er afbilledet på side 13 nederst.

Paul E. Ancker // POL

ANM.: Det tilføjes for god ordens skyld, at fjernkendingseksperten W.H. Poulsen, (Forsvarets Bibliotek) har været medinddraget i søgningen og lokaliseringen af den nævnte publikation.

Billedet viser imidlertid ikke fem fly i grå bemaling modtaget fra England i 1946/47, men er derimod blandt fly fra Netherlands East Indies Army med serienumre i blok B-401 til B-440.

I bogen "T-6 - A Pictorial Record of The Harvard, Texan and Wirraway" af Peter C. Smith står der på side 92:

"A further forty ex-RCAF Harvard's were delivered to the Netherlands East Indies in August 1948, two of which were damaged. They were flown as trainers at the flying school at Kalidjati. Those that survived were handed over to the Indonesian Republic in 1950 on independence".

En hollandsk ven, Anton le Nobel, der er specialist på emnet Harvard og Texan, skriver:

"Although quite a few Dutchman received pilot training in the UK during the war, I never saw any reference that unlike the Norwegians there was a special Dutch flying school in the UK. All available evidence suggest that once an agreement had been reached on the supply of 150 Harvard IIB's to the Netherlands these were handpicked by the Dutch at the various

depots (maintenance units) in order to get aircraft in good condition and with low flying hours.

About forty years ago I checked the individual aircraft record cards of all RAF Harvard's in London and there was no indication that any Dutch and Danish aircraft were swapped before delivery.

As far as the colour scheme of the Harvard's coming from the UK are concerned many of the Dutch Harvard's were delivered in camouflage colour schemes with yellow undersides, although there is evidence too of completely yellow aircraft. Thus it is very well possible that Denmark also got some all yellow Harvard's from the UK and it seems likely that the final five Harvard IIB's (327-331) from Canada also wore a yellow cls on delivery.

From about 1943 onward increasing numbers of Harvard's were being shipped to the UK and mostly put into storage at Maintenance Units, both camouflaged and yellow aircraft (Harvard II and IIB) or natural metal finish (nmf) (Harvard IIA and III).

It is mostly from these MU's that the Dutch and Danish Harvard's were delivered".

Én ting kan dog slås fast, de to danske Harvard, 31-306 (FH114) og 31-315 (FT157) var ikke camoufleret, da vi modtog dem i henholdsvis 1946 og april 1947.

Dermed endnu ikke sagt, at de var gule, men meget taler fortsat for det.

Begge fly deltog i Kongeparaden på Værløse i juni 1948 (fotobekræftelse), mens 31-306 var malet om i dansk camouflage ved mavelandingen den 30. marts 1949 (fotobekræftelse).

Det er derfor en kort periode, vi snakker om.

Man skulle dog mene, at to "gule kanarieflugl", der i den grad skiller sig ud fra mængden, må ha' sat sig spor på nethinden, - også selvom det skete for 65 år siden.

NHL

GRÅ ELLER GUL HARVARD:
RAF FE905 (cn 14-639) RAF
Museum Hendon, UK 21NOV09.

Den danske Harvard nr. 31-329 blev i august 1960 solgt til Fjellfly i Norge som LN-BNM. "Lima-November-Mike" blev herefter anvendt til slæbemålsflyvning for det norske kyst- og luftartilleri til slutningen af 60'erne. I maj 1972 kom det på museum i England; først ved Southend Air Museum, siden RAF museet i Hendon. Som det fremgår af billedet er den nu malet gul (citron gul?) med RAF mærker, og nummeret FE905. Forfatteren går ud fra, at det højt estimerede museum i Hendon, ikke udfører "historie forfalskning", men maler flyene i den bemaling, som man anvendte under krigen.

Øverst vises flyet i sort/hvid og nedenunder som farvebillede. Nemt, at antage farven som grå, ikk?

NHL.

Foto: Mick Bajcar.

LÆSERNE SKRIVER...

På billedet, side 12 i seneste nr. af FLH tidsskrift, er den civile person angivet som ukendt. Der er med ret stor sikkerhed tale om Civ.Ing. P.H. Nielsen, der underviste i Aerodynamik på Flyveskolen og i Flymekanikerskolens Aeroplan klasser i slutningen af 1940'erne, tidlig i 1950'erne, og han var en entusiastisk svæveflyver.

P.H. var ansat ved FMT, senere FMK's Instrumentsektion, jeg har kendt P.H. i en årrække gennem mit job i FLV.

Aa. Schmidt Pedersen
Pens. Kaptajn FLV

Samme opstilling som på billedet: Ljt. af Res. Gunvald Højvang (skoleofficer på Avnø i 1950-52); ukendt, men formodentlig civil ansat meteorolog.

I midterste række: Eigil Larsen – bekendt fra Søværnet ansat af Westenholtz som gymnastiklærer og medarbejder på skolens kontor. Ljt. af Res. S.A. Larsen ansat som operatør på Linktræning.

Forreste række: stadig ukendt for mig. Desværre alt hvad jeg kunne gøre, men dog et stykke af vejen.

Bedste hilsener
Niels Hansen (NAN)

På forsiden af septemhernummeret er anvendt et billede af Niels Helmø-Larsen iført gammel flyveudrustning foran Spitfire 41-401. Billedet giver en rigtig fin Spitfire-stemning, men udover pilotens identitet så afsløres billedet som en rekonstruktion af, at redningsvesten er en engelsk Mk. 4, som først blev taget i brug i 1956.

Med venlig hilsen
Steen Hartov